

DUMINICA A 34-A DUPĂ RUSALII

a Întoarcerii Fiului risipitor

APOSTOL. I CORINTENI 6, 12-20

Fraților, toate îmi sunt îngăduite, dar nu toate îmi sunt de folos. Toate îmi sunt îngăduite, dar nu mă voi lăsa biruit de ceva. Bucatele sunt pentru pântece și pântecele pentru bucate și Dumnezeu va nimici și pe unul și pe celelalte. Trupul însă nu e pentru desfrânare, ci pentru Domnul, și Domnul este pentru trup. Iar Dumnezeu, Care a înviat pe Domnul, ne va învia și pe noi, prin puterea Sa. Oare nu știți că trupurile voastre sunt mădularele lui Hristos? Luând deci mădularele lui Hristos, le voi face mădularele unei desfrânate? Nicidecum! Sau nu știți că cel ce se alipește de desfrâ-

nată este un singur trup cu ea? «Că vor fi – zice Scriptura – cei doi un singur trup». Iar cel ce se alipește de Domnul este un duh cu El. Fugiți de desfrânare! Orice păcat pe care-l va săvârși omul, este în afară de trup. Cine se dedă însă desfrânării, păcătuiește în însuși trupul său. Sau nu știți că trupul vostru este templu al Duhului Sfânt, Care este în voi, pe Care-L aveți de la Dumnezeu și că voi nu sunteți ai voștri? Pentru că ați fost răscumpărați cu preț! Slăviți, deci, pe Dumnezeu în trupul vostru și în duhul vostru, care sunt ale lui Dumnezeu.

EVANGHELIE. LUCA 15, 11-32

Zis-a Domnul pilda aceasta: Un om avea doi fii. Și a zis cel mai tânăr dintre ei tatălui său: Tată, dă-mi partea ce mi se cuvine din avere. Atunci el le-a împărțit averea. Dar nu după multe zile, adunând toate, fiul cel mai tânăr s-a dus într-o țară depărtată și acolo și-a risipit averea trăind în desfrânări. Și, după ce a cheltuit totul, s-a făcut foamete mare în țara aceea și el a început să ducă lipsă. Și, ducându-se, s-a alipit el de unul din locuitorii acelei țări și acesta l-a trimis la țarinile sale să pască porcii. Și dorea să-și sature pântecele din roșcovele pe care le mâncau porcii, însă nimeni nu-i dădea. Dar, venindu-și în sine, a zis: Câți argați ai tatălui meu sunt îndestulați de pâine, iar eu pier aici de foame! Sculându-mă, mă voi duce la tatăl meu și-i voi spune: Tată, am greșit la cer și înaintea ta; nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău. Fă-mă ca pe unul din argații tăi. Și, ridicându-se, a venit la tatăl său. Dar, încă departe fiind el, l-a văzut tatăl său și i s-a făcut milă și, alergând, a căzut pe grumazul lui și l-a sărutat. Atunci i-a zis fiul: Tată, am greșit la cer și înaintea ta și nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău. Iar tatăl a zis către slugile sale: Aduceți degrabă

haina lui cea dintâi și-l îmbrăcați și dați inel în mâna lui și încălțăminte în picioarele lui; apoi, aducând vițelul cel îngrășat, înjunghiați-l ca, mâncând, să ne veselim, căci acest fiu al meu mort era și a înviat, pierdut era și s-a aflat. Și au început să se vesească. Iar fiul cel mare era la țarină. Când a venit și s-a apropiat de casă, a auzit cântece și jocuri. Atunci, chemând la sine pe una dintre slugi, a întrebat ce înseamnă acestea. Iar ea i-a spus: Fratele tău a venit și tatăl tău a înjunghiat vițelul cel îngrășat, pentru că l-a primit sănătos. Și el s-a mâniat și nu voia să intre; dar tatăl lui, ieșind, îl ruga. Însă el, răspunzând, a zis tatălui său: Iată, de atâția ani îți slujesc și niciodată n-am călcat porunca ta. Și mie niciodată nu mi-ai dat un ied, ca să mă veselesc cu prietenii mei. Dar când a venit acest fiu al tău, care ți-a mâncat averea cu desfrânatele, ai înjunghiat pentru el vițelul cel îngrășat. Tatăl însă i-a zis: Fiule, tu totdeauna ești cu mine și toate ale mele ale tale sunt. Trebuia însă să ne veselim și să ne bucurăm, căci fratele tău acesta mort era și a înviat pierdut era și s-a aflat.

TĂLCUIRI

Tânărul risipitor căuta fericirea și a aflat nefericirea. Se credea liber cu desăvârșire și a ajuns rob patimilor sale, prizonier în lanțuri, naufragiat pe marea necazurilor. În mijlocul nefericirii a trăit lipsa iubirii adevărate, a milei părintești, și întreaga dramă și tragismul singurătății amare. Predicatorii de astăzi condamnă, îndeobște, și deplâng răzvrătirea fiului risipitor. Noi însă nu le vom călca pe urme. Credem că este destul ceea ce am spus deja în această privință.

Ne vom îndrepta atenția în altă parte, și nădăjduiesc că nu mă veți înțelege greșit și îmi veți ierta sinceritatea. Tânărul din parabolă a plecat de acasă și nu-l putem îndreptați. În căminul său era liniște, siguranță, îngăduință, îndeplinire, dragoste, bună înțelegere, tandrețe. Dar tinerii care pleacă de acasă în zilele noastre nu întotdeauna părăsesc niște limanuri de liniște și adăpost, ci mări involburate, cu permanente certuri conjugale, nemulțumiri, gelozii, suspiciuni, injurii și absența adevăratei iubiri. Mai mult decât simpla hrană, copilul caută afecțiunea. Studiile arată că, într-o mare măsură, criminalitatea juvenilă provine din lipsa dragostei parentale și destrămarea familiilor. Trăirile din copilărie îl însoțesc pe om întreaga

viață. Cea mai mare bucurie a copilului este armonia, pacea și dragostea părinților săi, de la care își ia și modelele. Cu toate acestea, din păcate, în familie lipsește pacea, iar bucuria nu este una statornică și adevărată. Nervozitatea și stresul citadin au pătruns și în familie. Părinții nu mai sunt dascăli smeriți, răbdători, îngăduitori și joviali, oameni de rugăciune. Vor să-și impună părerea lor cu forța, nu poartă un dialog, ci un monolog plicticos cu nesfârșite observații, apostrofări, directive, reproșuri și amenințări. Lipsa sincerității, a discreției, răceala și tot acest comportament nesăbuit creează o atmosferă familială încărcată. Din păcate, și familia elenă contemporană este afectată de monotonie și plictis, de neîncredere și mohoreală.

Vi se pare că sunt exagerat? Dar vin la Sfântul Munte tineri care mi se plâng. Vin soți cu ochii în lacrimi spunând că nu mai suportă limba soției, care mai face, pe deasupra, și pe credincioasa. Ne plângem de tineretul nostru grec cu vorbe la îndemână. Se plâng părinții ai căror copii lipsesc mult de acasă, care întârzie să se întoarcă seara. Nu s-au aplecat asupra lor înșiși, să vadă dacă nu cumva greșesc și ei vreun pic. Știți, nu mă mai cheamă să vorbesc la școlile pă-

Întoarcerea Fiului risipitor

rinților, din cauză că le țin partea copiilor prea mult... Nu spun că nu greșesc și copiii, dar cred că trebuie să fim mai aspri și exigenți față de cei mari, de părinți. De ce vor tinerii atât de adesea să plece de acasă? Nu cumva s-ar putea vorbi și de părinți risipitori? Nu cumva nepăsarea tatălui și pandaliile mamei au fost ceea ce i-a îndepărtat pe tineri? Nu cumva îi urmărea privirea mereu severă a unui tată dominator? Să ne punem întrebările cu frică de Dumnezeu și să ne dăm răspunsul cu toată sinceritatea cu puțință.

Această perioadă de început a Triodului este plină de un sens adânc și de un mesaj deosebit de important, excepțional prin semnificație. Rostul ei este de a-l conduce pe credincios către reculegere și pocăință. Dar iată că acum această perioadă umilincioasă și sfântă a ajuns o țară îndepărtată, pustie de Har, care caută bucuria în plăcerea vremelnică, în distracție și amăgire, în deghizarea cu măști și petreceri de noapte, în risipă și dezmăț. Risipitorul ajuns păstor de porci ne transmite o lecție fără cuvinte, arătându-ne în ce stare de plâns a ajuns. Iată consecințele răzvrătirii, ale fugii, ale pribegiei, ale unei vieți lipsite de opreliști și îngrădiri.

În mijlocul mlaștinii, al mocirlei, al acelei umilințe cumplite, duce dorul căldurii căminului său familial. Își aduce aminte mai ales de tatăl său iubitor. „Venindu-și în sine” – reamintirea nevinovăției îl face să-și vină în sine, așa cum păcatul îl făcea să trăiască în afara sa. Se dezmeticește, se trezește din letargie, aducerea-aminte îi vine în ajutor.

Harul lui Dumnezeu nu-l părăsește niciodată cu desăvârșire pe om. Hotărăște să se întoarcă acolo de unde a plecat. Nu era făcut pentru cele atât de josnice. Amintirea dragostei părintești îl face să se întoarcă. Decât ticăloșia în care trăiește, mai preferabilă este o viață de slugă în căminul părintesc. Această dragoste nemăsurată a tatălui l-a însoțit totdeauna, fără să o uite vreodată și fără a-l fi dezamăgit. Era absolut sigur și încredințat de dragostea tatălui său. Aceasta l-a salvat.

L-au salvat, de asemenea, neșovăiala și neamânarea. Gândul mântuitor s-a preschimbat neîntârziat în faptă. N-a stat să-și pregătească bagaje. S-a înapoiat gol, sărac, murdar, dar plin de căință. Lucrul acesta este și cel mai important. Pocăința îi este pusă în lumină de hotărârea neîntârziată și de scurtele cuvinte pe care și le-a pregătit, fără niciun fel de analize, detalii, justificări. Cuvinte puține, sincere, neprefăcute,

adevărate, pornite din inimă. O bună Spovedanie nu are nevoie de palavre. Este de ajuns un sincer „am păcătuit”.

Hotărăște să se întoarcă nu ca un fiu, ci ca argat. Plecare păguboasă, dar fericită Întoarcere! Întoarcerea cere smerenie, iar smerenia naște pocăință. Fiul risipitor știe prea bine unde se întoarce. Nu se îndoiește câtuși de puțin de milostivirea și îndelunga-răbdare a tatălui său. Își pune nădejdea în dragostea lui, și nu greșește. Crede că îl va ierta, și nu se înșală. Ia drumul întoarcerii cu pas hotărât și cu ochii în lacrimi de căință. Lacrimile îl răcoresc, îl curătesc, îl înfrumusețează. La întoarcere întâmpină o priveliște cu totul neașteptată și minunată. Îl zărește de departe pe tatăl său, așteptându-l în prag. De unde știa tatăl că se va întoarce tocmai în ceasul acela, ca să-l aștepte? Dar chiar din clipa plecării îl aștepta; atât de mare era dragostea lui. Referitor la această pericopă, Sfinții Părinți spun că dacă din întreaga Evanghelie ea singură ne-ar rămâne, ar fi de ajuns pentru mântuirea omului.

În realitate, pilda n-ar trebui să se cheme a fiului risipitor, ci a tatălui milostiv. Din depărtări, pocăința l-a adus pe risipitor aproape. Tatăl îi iese într-o întâmpinare. Nu-l așteaptă cu mâinile încrucișate, țepăn, sever, muștrător. Se îndreaptă spre el. Voiește să mai scurteze, cât de puțin, ultima distanță, își deschide brațele, îl îmbrățișează fără să stea pe gânduri, fără niciun reproș, și nu numai că îl îmbrățișează, dar „îi cade pe grumaz” și îl sărută. Nu-l căinează cu compasiune, nu-l pune într-o postură dificilă, nu-i amintește de greșeala sa, nu-i arată în ce hal a ajuns, nu-i vorbește despre decăderea sa. Această noblețe plină de mărinimie a tatălui este neasemuită, neajunsă, copleșitoare, unică și uimitoare.

Fiul a fost mișcat de primirea neașteptată. Știa că tatăl său îl iubește, dar nu pricepuse și că îl adoră. Cu glas tremurător, cutremurat de torentul iubirii dumnezeiești, se străduiește să rostescă sărăcăcioasele cuvinte pe care și le-a pregătit: „Tată, dacă mai pot și îmi dai voie să te mai numesc așa, am păcătuit, iartă-mă, am săvârșit o mare greșală cu adevărat, nu mă mai pot numi fiul tău, fă-mă slujitor al tău. Eu însumi mă condamn, mă dezmoștenesc, sunt un nevrednic, un depravat, am iubit patimile păcătoase, am lepădat virtuțile, am disprețuit avuția...”

Tatăl a ascultat bine mărturisirea pocăinței curate a fiului său, și îndelung-răbdătorul, Mult-milostivul,

Mult-milosârdul, Iubitorul de oameni și Iubitorul de fii S-a bucurat cu bucurie mare și le-a poruncit slugilor să-l spele, să-l curățească, să-l împodobească și să se facă praznic în cinstea întoarcerii lui, căci „mort era și a înviat” cel pierdut în amara aventură a înstrăinării. „Este puterea filiației și a paternității. Acela era fiu și pusese la început cuvântul «tată» (atât când a plecat, cât și când s-a întors). Iar el era părinte, n-a vrut să-și înjosească fiul, chiar dacă exista primejdia pierzaniei, a însăși morții copilului său. I-a dat educația primejdioasă și mântuitoare a libertății, acoperindu-l pururea cu dragostea sa nemărginită. Și dragostea părintească a învins moartea. Și iată, s-a încins cea bucurie, praznicul la care se jertfește vițelul îngrășat. Sfinții Părinți spun că acest vițel este Fiul lui Dumnezeu, iar praznicul Dumnezeiasca Liturghie, adunarea și viața Bisericii” (Arhimandritul Vasile Iviritul).

Pentru orice risipitor există pocăință și mântuire. Tatăl Ceresc așteaptă pururea. Nu obosește să aștepte. Dăruiește destule prilejuri pentru această întoarcere mântuitoare. Dumnezeu vrea ca toți oamenii să se mântuiască și să vină la cunoștință. Dar numai asta nu este de-ajuns. Este nevoie ca fiecare om, la rândul său, să vrea să se mântuiască și să facă ceva pentru asta, să o arate într-un anume fel. Nu este niciun păcat, oricât de mare, pe care Dumnezeu să nu-l ierte, altfel diavolul s-ar dovedi mai puternic și planul mântuirii s-ar zădărnici. Cei care nu se vor mântui sunt cei ce cu îndărătnicie și nepocăință refuză să se

mântuiască. Păcatul nepocăinței constituie, de altfel, și hula cumplită împotriva Duhului Sfânt. Drept aceea, niciun păcătos să nu deznădăduiască vreodată.

Fiul risipitor ne cheamă la întoarcere. Fapta sa este cea mai pilduitoare predică. Risipitorul pocăit intră la masa de praznic a familiei curat, luminos, plin de bucurie. Pentru pocăința pe care a arătat-o, tatăl l-a repus pe deplin în drepturile sale. În acest sens vorbim despre un sfânt risipitor. De ce? Fiindcă a avut o mare smerenie și o pocăință adevărată și astfel s-a mântuit.

În momentul întoarcerii fiului risipitor, fratele său mai mare, care lucra la țarină, nu era acasă. Intorcându-se și el istovit, observă o neașteptată schimbare și întrebă pe o slugă mărunță ce se petrece. Acela, la rândul său, îi istorisește totul cu de-amănuntul. Cel mai firesc ar fi fost să se bucure și să alerge să-l îmbrățișeze, să ospăteze împreună și să se veselească de întoarcerea neașteptată și de o atât de mare binecuvântare. El însă, din contră, face o față posomorâtă. Dreptul se mânie, fiul cel cumsecade se face foc și pară, fratele este gelos, cel socotit că urăște plăcerile se mârșește, este biruit de rău. Atât de mare îi era mânia, că nici n-a vrut să intre în casă.

Monahul Moise Aghioritul,
fragment din *Cuviosul vameș și sfântul risipitor –*
Șase Omilii pentru vremea de azi,
Editura Egumenita, 2016.

CUVÂNT DE LA PĂRINȚI

Care este înțelesul cântării La râul Babilonului de la Utrenie, la începutul perioadei Tridoului?

La râul Babilonului, acolo am șezut și am plâns, când ne-am adus aminte de Sion. În sălcii, în mijlocul lor, am atârnat harpele noastre. La râul Babilonului, acolo am șezut și am plâns, când ne-am adus aminte de Sion. În sălcii, în mijlocul lor, am atârnat harpele noastre. Că acolo cei ce ne-au robit pe noi ne-au cerut nouă cântare, zicând: “Cântați-ne nouă din cântările Sionului!” Cum să cântăm cântarea Domnului în pă-mânt străin? De te voi uita, Ierusalime, uitată să fie dreapta mea! Să se lipească limba mea de grumazul meu, de nu-mi voi aduce aminte de tine, de nu voi pune înaintea Ierusalimului, ca început al bucuriei mele. Adu-ți aminte, Doamne, de fiii lui Edom, în ziua dărâ-

mării Ierusalimului, când ziceau: “Stricați-l, stricați-l până la temeliiile lui!” Fiica Babilonului, ticăloasă! Fericit este cel ce-ți va răsplăti ție fapta ta pe care ai făcut-o nouă. Fericit este cel ce va apuca și va lovi pruncii tăi de piatră.” psalm 136.

În aceste cuvinte ale psalmului, noi, creștinii ortodocși, Noul Israel, ne aducem aminte că suntem în exil. Dacă pentru ortodocșii ruși, alungați din Sfânta Rusie, acest psalm are un înțeles special, pentru creștini, în general, psalmul semnifică faptul că suntem străini de această lume, că dorim întoarcerea la adevărata noastră casă, raiul. Pentru noi, Marele Post este un prilej de înstrăinare dăruit de Mama noastră, Biserica, pentru a ne întări amintirea Sionului de care ne-am îndepărtat atât de mult. Ne merităm această

înstrăinare, și, de altfel, avem nevoie de el datorită păcatelor noastre. Doar prin nevoința înstrăinării, pe care o realizăm prin rugăciune, post, pocăință, tocmai în această perioadă, putem cugeta la Sionul nostru.

“De te voi uita, Ierusalime”

Slabi și uitători, deși suntem în mijlocul Postului Mare, totuși trăim ca și cum Ierusalimul nu ar fi existat pentru noi. Ne îndrăgostim de lume, Babilonul nostru; suntem seduși de frivolitățile „acestei lumi străine” și neglijăm slujbele și disciplina Bisericii care ne reamintesc de adevărata casă. Mai mult decât atât, ne iubim chiar răpitorii noștri – căci păcatele noastre ne țin captivi mai mult decât orice răpitor – și petrecem zilele postului în lene, deși ar trebui să ne pregătim pentru a întâlni răsăritul Soarelui Noului Ierusalim, Învierea Domnului Nostru Iisus Hristos.

Încă mai este timp; trebuie însă să ne amintim de adevărata noastră casă și să ne plângem păcatele

care ne-au înstrăinat de casa noastră. Să punem la inimă cuvintele Sf. Ioan Scărarul: “Înstrăinarea este îndepărtarea de toate, pentru ca gândul să fie făcut nedespărțit de Dumnezeu. Înstrăinarea este iubitoare și lucrătoare a plânsului celui fără de încetare.” Înstrăinați de Rai, trebuie să devenim înstrăinați de lume, pentru a putea nădăjdui în întoarcerea noastră. Putem face aceasta dacă vom petrece aceste zile în post, rugăciune, înstrăinare de lume, participarea la slujbele Bisericii, în lacrimi de pocăință, în pregătirea pentru plina de bucurie Sărbătoare de la finalul acestei perioade de înstrăinare; iar prin urmarea acestor lucruri în aceasta vale a plângerii, să ne pregătim pentru și mai marea Sărbătoare când Domnul nostru se va întoarce să Își ia credincioșii săi în Noul Ierusalim, din care nu va mai exista înstrăinare, căci este veșnic.

Părintele Serafim Rose

GÂNDUL ZILEI

*„Iisus, ca să sfințească poporul cu sângele Său, a pătimit în afara porții.
Deci dar să ieșim la El, afară din tabără, luând asupra noastră
ocara Lui. Căci nu avem aici cetate stătătoare,
ci o căutăm pe aceea ce va să fie...”*

(I CORINTENI 13, 12-14)

